ڈونگھے
سوتے
غلام فرید شوکت

ادارہ پنجابی زبان تے ثقافت پنجاب ۔ لاہور ولوں 08/4/2001
"ڈونگھے سوتے" نوں Award of Distinction
نال نوازیا گیا ۔

Award

"ڈونگھے سوتے"

غلام فرید شوکت نال میرا چر دا ساتھ اے۔ اوہندی کوئی غزل یاں نظم جیہڑی اچھی ہووے جیہڑی اوہنے لکھی ہووے تے مینوں اوسے دیہاڑے ڈونگھے دینہ سنائی ناں ہووے۔ اک واری میں اپنے پنڈوں شہر آکے ایہنوں ملیا تاں جیہڑے پرانی جان پچھان تے سانگے دے بھروسے مینوں آکھیا پئی میری کتاب چھپدی پئی اے اہندے بارے اپنی رائے دے چار اکھر لکھ دیو۔

"ڈونگھے سوتے" شوکت دی شاعری دی پہلی کتاب اے جیہنوں پڑھ کے قاری نوں ایہہ سمجھن وچ دیر نہیں لگدی پئی شوکت اک پریم پجاری تے لجپال بندے دا ناں اے۔ اہندے شعر ساڈے وسیب دی جیندی جاگدی حیاتی دیاں جیندیاں جاگدیاں مورتاں نیں جیہناں وچ آل دوآلے دے کئی سارے روگاں، سوگاں تے دکھاں دا بیان وی اے تے پیار، پریت، مہر محبت دا ارمان وی۔ اہندے کلام وچ پنجاب دی ثقافت تے ریتاں رسماں لشکارے ماردیاں دسدیاں نیں "ڈونگھے سوتے" شوکت دے ذہنی دیاں تجربیاں دا ناں اے۔ مینوں انج لگدا اے جے ایہہ ہور تجربے پہلے نالوں آزاد تے کھلی فضا وچ کرن واسطے اپنے بھر توں سرکاری نوکری دی بھاری پنڈ لاہ کے ویلے توں پہلے پنشن یافتہ ہو گیا اے۔ پنجابی دے ایس سچے عاشق بارے میری دعا اے اہندے باطن دے ادبی بوٹے نوں ہور وڈیرے پھل پھُل لگن۔ آمین

طالب جتوئی
چک نمبر ۱۰-۹/ ایل ضلع ساہیوال

نام کتاب —— ڈُونگھے سوتے

مؤلف —— غلام فرید شوکتؔ

سائز —— ۱۸ × ۲۳

ضخامت —— ۲۰۰ صفحات

تعداد —— ۵۰۰

تاریخ اشاعت —— نومبر ۱۹۹۶ء

کتابت —— عبدالجبّار طارق ساہیوال

قیمت —— ۲۰۰ روپے

مطبوعہ: ساہیوال پرنٹنگ پریس
پاشا سٹریٹ ساہیوال

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

انتسابؒ

ہزاراں دُعاواں دے نال
پیاری دھی فریدہ بتولؒ
دے نال

شوکتؔ دِل دیاں ٹیساں رُل کے لہو دے نال
اکھیاں راہیں ہنجواں وِچ بدلیج گئیاں

کون آں تے کیہہ آں

مَیں اِک زراعت پیشہ کھوکھر خاندان دے نال تعلق رکھت
ہاں تے بُنیادی طور تے چک نمبر ۳۴۵/ای.بی دا سماعیل پور کھوکھراں والا)
تحصیل عارف والہ دا رہن والا ہاں۔ میرے والد ملک دلاور خاں مرحُوم
مذہبی ذہن رکھدے سَن۔ پُرانے زمانے دیاں تِن چار جماعتاں پڑھے
ہوئے سن۔ اوہناں برادری تے دُوجے لوکاں نوں قرآن پاک پڑھایا۔
کتاب ہیر وارث شاہؒ تے مولوی غلام رسُول ہوراں دِی کتاب
قصص المحسنین بہوں شوق نال پڑھدے سَن۔ میرا پنجابی زبان دا شاعر
تے نثرنگار ہوون دی اصل وجہ اُپنے والد صاحب دے ذوق دا میرے
وَل تے منتقل ہونا اے تے ایس توں علاوہ مَیں ہیر وارث شاہؒ، یوسفؑ
زلیخا، سیف الملوک، سسی پُنوں، سوہنی مہینوال تے ہور دُوجیاں
کتاباں دا مطالعہ وی کیتا اے۔

مَیں سال ۱۹۵۶ء اِچ میٹرک پاس کیتا۔ چھ ست ورھے
اُپنے پنڈ اِچ واہی بیجی کردا رہیا۔ ۱۹۶۴ء اِچ مینوں سرکاری ملازمت
لبھ گئی۔ نوکری دے دَوران الیف اے تے پنجاب یونیورسٹی توں
بی اے تے ایل ایل بی دیاں ڈگریاں لئیاں۔ کوئی اِکتی (۳۱) ورھیاں
دی نوکری اِچ افسراں تے ہم پیشہ دوستاں نے ہمیشہ پیار تے عزّت

دِتّی اے۔ آخر دسمبر ۱۹۹۵ء توں ریٹائرمنٹ لَے کے ہُن وکالت
دا پیشہ اختیار کیتا اے۔ ملازمت دے دَوران اُپنی ذات دی نفی
کرن دی کسے نوں اجازت نہیں دِتّی۔ دُوجیاں نوں پیار، خلوص تے
خود داری دا درس دِتّا اے۔ گنجی بار تے نیلی بار دی دھرتی میری رُوح
اِچ کُجھ ایس طرح رَچ گئی اے کہ ایہندی خوشبو نال اپنی رُوح نوں
معطر کردا رہنا ہاں۔

میرے والد صاحب نوں ایہہ بَہُت ہیسی جُوں میں قرآن مجید
دا حافظ بن سکاں۔ بدقسمتی نال اوہناں دی ایہہ مراد پُوری نہ کر سکیا پَر
میرے اک پُتّر نذر فرید احمد نے قرآن مجید حِفظ کر کے اوہ تمنّا پوری
کر دِتّی۔ اوہ اج کل پاکستان دے اک اعلیٰ دینی ادارے "منہاج القرآن"
لاہور اِچ سالِ دوم دا طالب علم اے۔ میری دُعا اے ربّ سوہنا حافظ
نذر فرید احمد نوں اعلیٰ تعلیم حاصل کرن دی توفیق عطا کرے تاں جے
اوہ ایس پاک وطن دی دینی تے دُنیاوی خدمت کر سکے۔

میرے نِکّے جیہے سینے اِچ اپنے تے آلے دوالے دے
عزیزاں تے دوستاں دے دُکھّاں دیاں پیڑاں نے پہلاں ای ڈیرہ
جمایا ہویا سی اُتّوں ایہہ کملا دل وی اَن ڈِٹھے جیہے درداں اِچ وِنھیا
گیا۔ دسمبر ۱۹۹۲ء وِچ میرا بائی پاس آپریشن ہویا۔ سرجری کرن توں
پہلاں ڈاکٹراں تے سرجناں مینتھوں پُچھیا جُوں "کیہہ وجہ اے تینوں
دل دی سرجری بارے کوئی گھبراہٹ نہیں اے"، مَیں آکھیا!

"میرا پتر رب دے فضل نال حافظِ قرآن اے۔ جے میں مر گیا تے
بقول حدیث نبویؐ بخشیا جاواں گا تے جیکر جیندا رہیا تے پھیر وی
قرآن پاک دا اعجاز تے خدا دی خاص عطا ہووے گی۔ ایسے پاروں
مینوں کوئی دھڑکا تے خوف نہیں"

کسے بزرگ دا آکھن اے جے اپنے بھیت دل اِچ ای رکھے
جان تاں بندہ اپنی مراد پا لیندا اے۔ میں شاید اپنے بھیت اپنے دل
وِچ تاں نال رکھ سکیا پر اپنے دکھاں نوں دل وِچ سانبھ کے نہ رکھیا
پھیر اوہناں دکھاں دے بھیتی لبھ کے اوہناں نوں کورے کاغذاں دے
سینے تے اُتاریا۔ ایہہ راز داں میرے اوہ اکھر سن جیہڑے شعر بن کے
اپنیاں شکلاں وکھاون لگ پئے۔ جس ویلے اِہناں لفظاں اِچ اک
اچیچا ردھم نکھریا تاں اِہناں میرا بھرم رکھ لیا تے انعام دی شکل اِچ
اِک سادہ جیہا شاعر ہوون دا احساس دِتا۔ پر منزل تے اجے دور
بہوں دور کھلوتی اے۔

محترم بزرگوار جناب حاجی بشیر احمد صاحب دی خاص شفقت
نے شاعری دی اوکھی منزل وَلّے ودھن لئی حوصلہ ودھایا تے سرپرستی
دی کیتی۔ اوہ لوک بہوں بھاگ والے نیں جیہناں نوں سچے رہبر مل
جاندے نیں۔ مینوں حاجی صاحب دی رہنمائی تے فخر اے۔ میں محترم
اقبال صلاح الدین صاحب دا وی ڈاڈھا شکر گزار ہاں جیہناں ایس
کتاب دی اِملا تے نوک پلک سنوارن اِچ میری رہنمائی کیتی اے۔

دوستاں دے کہن دے باوجود اُردو اِچ کجھ نعتاں تے پنجاہ
سٹھ غزلاں نظماں دے سوا ہور کلام نہیں لکھ سکیا۔ میرا خمیر پنجابی اے
پنجابی شاعری دے نال نال کجھ افسانے وی لکھے نیں۔ میرے اکھر
میرے خیالاں دا عکس نیں۔ میں روایتاں توں آزاد رہن دا حامی ہون دے
باوجود پنجاب دی دھرتی دیاں کجھ روایتاں تے ریتاں دا پابند وی ہاں۔
پنجابی شعراں اِچ ایس دھرتی دی بولی دی شیرینی لیندا رہنا ہاں تے ایہندی
چس دے نشے نے اجیہا اثر کیتا اے کہ ایہندے سرور دی بنا تے
ایہہ کتاب " ڈونگھے سوتے " پیش کرن دا آہر کیتا اے۔

اپنی شاعری اِچ ہر اوہ گل جیہڑی میں شدّت نال محسوس کیتی
اے پیاں جیہنوں میرے شعور نے قبول کیتا اے دسن دا چارا کیتا اے
میری ایہہ کوشش کس حد تیکر پوری ہوندی اے ایہندا فیصلہ میں نہیں
کر سکدا۔ معاشرے تے وسیب دیاں وِگڑیاں قدراں نوں ویکھ کے چنگے دناں
دے خواب ویکھدا رہنا ہاں تے اوہناں سُپنیاں نوں اپنے ٹُٹے بھجے انداز اِچ
آکھن دا اُپا کیتا اے۔ خدا کرے ساڈی آون والی نسل کدورتاں، نفرتاں، حسد
تے اِنتشار توں پاک ہووے تے پیار بھرے وسیب نال اِکیہویں صدی اِچ
داخل ہووے۔

ایس پیارے دیس پنجاب تے وطن پاکستان دا وسنیک تے اک
حساس شہری دے ناطے میں ہمیشہ استحصالی طاقتاں دے جبر نوں شدّت
نال محسوس کیتا اے تے اپنے اندر دے کرب نوں بے دھڑک ہو کے

شعراں اِیچ سماکے اپنا اِک احتجاجی تے تعمیری فرض وی پورا کیتا اے۔
کسے شاعر دی زمین اِیچ لکھنا مَیں اپنی توہین نہیں سمجھدا۔ کجھ بزرگ شاعراں دی زمین اِیچ کجھ شعر لکھ کے فخر کیتا اے کہ اوہناں مینوں اپنی تخلیق وِیچ رَلایا اے۔ ساہیوال دے ادبی حلقیاں خاص کر مجید امجد اکیڈمی دا ادب دی ترقی اِیچ بہوں ہتھ اے۔ ایس دھرتی دے معروف شاعراں تے نثر نگار دوستاں دا شکر گزار ہاں جنہاں ادبی محفلاں اِیچ میرے نال تعاون کیتا تے پنجابی زبان اِیچ لکھن پاروں میری حوصلہ افزائی کیتی۔

آخر اِیچ میں رب سوہنے دا شکر گزار ہاں کہ اوس مینوں نویں حیاتی دے کے والدہ، بھینڑاں، بھراواں تے دوستاں عزیزاں دی خدمت کرن لئی، بچیاں بالاں دی سرپرستی کرن لئی تے پنجابی نوں اِہنّدا کجھ حق ادا کرن لئی جیندا رکھیا اے۔

غلام فرید شوکتؔ
گلی نمبر ۵ کوٹ الہ دین نمبر ۱
ساہیوال
فون ۷۷۹۴۵

ملک غلام فرید شوکتؔ دا تخلیقی عمل

اَج توں پنج چھ وَرھے پہلے دی گَل اے جدوں اَجے ملک غلام فرید شوکتؔ اے سی ساہیوال دا پی۔ اے سی علی رضا نے ایہہ گل میرے کنیں پائی کہ غلام فرید شوکتؔ وی شاعر اے پھیر کجھ دِناں پچھوں تعارف وی ہو گیا۔ کلام سُنیا تاں لگا جے ایہہ بندہ پوری ریاضت کرے تے شوق نال مصرع کہہ کے کِسے نوں وِکھاوے تاں اچھے شاعر دا اضافہ ہو جائے گا۔ ایہہ گل میں تاں نہ آکھی پر شوکتؔ نوں شاعری دا اپنے آپ اِی ایہو جیہا شوق لگ گیا پئی ہُن اُس نوں اُسیں چاہیئے وی تاں نظر انداز نہیں کر سکدے۔ شاعری صرف پنجابی زبان وِیچ تخلیق کر دا اے پر ہر صنف وِیچ ڈُب کے لکھدا اے۔ حمد، نعت۔ نظم۔ غزل۔ قومی نظم تے ایہہ سارے موضوعات اوہدی تخلیقی کوشش دی جُوہ دا حصّہ نیں۔ ہُن توڑی بُوہتا نہیں ڈھائی تِن سو صفحے تے پھیلیا ہویا کلام لکھ چُکیا اے۔ ایہدے وِچوں کجھ چنگواں چنگواں کلام جمع کر کے اوہنوں اِس کتاب دی شکل وِیچ لیان دا آہر کیتا گیا اے۔ کتاب دا مسوّدہ میرے کول کجھ دِن رہیا اے تے مَیں بڑے غور تے جتن نال ایہدا مطالعہ کیتا اے۔ اوّل توں لَے کے آخر تیک زبان توں لَے کے اسلوب تیکر ایہدا اِک اپنا ای سواد تے ذائقہ اے۔

شہری پنجابی دا اس کتاب تے سایہ وی نہیں پیا۔ اینج لگدا اے جویں راوی دی کدھی تے کہے راٹھ دے ڈیرے تے بہہ کے تتیاں ٹھنڈیاں گلاں سُن رہے آں۔

غلام فرید شوکت بنیادی طور تے دیندار، نیک تے پرہیزگار معاشرے دی تلاش وِچ اے۔ خُردیاں مٹدیاں، کُجھدیاں قدراں دا تھاں تھاں ذکر کردا اے تے حسرت نال ایہناں روشنیاں دے بُجھن تے روندا کُرلاندا اے۔ پیار تے بیلپے دا حوالہ جتھے اوندا اے پُرانے استادی طور طریقے نال اوہ مضمون نظم کردا اے ـــــ اجازت دیو تے اِک غزل پیش کراں۔

پیار روساون والا بدل رُسیا رُسیا جاندا اے
وا ورولا جھکھڑ بَن کے اَیویں اُڈدا جاندا اے

آپُو دھاپی دا اے پہرہ رشتے مٹی رُل گئے نیں
سمجھ نہ آوے ویلا کیہڑے رنگ بدلدا جاندا اے

پیار لیار سیجیرا جیہڑا ہر پرہیا دا چانن سی
گھُپ ہنیرے اکھیاں لوڑاں دے وِچ رُلدا جاندا اے

بُھلدے جاندے ساک اساں نوں کُجھ اسیں وی بُھلے آں
لہو اساڈا ویکھ کے ساتوں پیاسا ڈُلدا جاندا اے

سانجھی چاہت ساکاں والی اَصلوں سُنجا ہو گئی اے
پیار کدے جو پیاریاں دا سی کاوڑ بندا جاندا اے

محرم رازاں دے دِل ویکھو یاد پیاریاں اُڈ گئی اے
یاراں کولوں یاراں دا ہُن چیتا بُھلدا جاندا اے۔

جنہاں سانگے جُھگی دے وِچ رہنا جنت لگدا سی
سنگ اوہناں دے محلیں رہنا اوکھا ہوندا جاندا اے

ـ لبھنا ایں راہ وَن سوَنے دھرتی وِچ خلاواں وِچ
شوکت اپنے گھر دا رستہ سبھ نوں بُھلدا جاندا اے

O

پاکستان بنن دے پچھوں معاشرے وِچ جیہڑا اخلاقی قدراں نوں بے اوڑک زوال آیا اے تے آ رہیا اے سمجھو تے ایہہ شعر اوہناں دا منظوم نوحہ نیں۔ قاری نوں ایہہ کتاب پڑھن توں پہلے ضرور اک نرم گوشہ تلاش کرنا چاہیدا اے تے اِس کتاب نوں کتابی زبان دا کوئی وثیقہ نہیں سمجھنا چاہیدا۔ ایہہ خالص سونا اے جیہدے وِچ اجے کھوٹ نہیں رلیا تے ایہنوں پتّل دا ٹانکا وی نہیں لگیا۔ حمد تے نعتاں دے شعر نمونے دے طور لکھیاں گل لمی ہو جائے گی۔ ایہہ کُجھ مزہ لین لئی غزلاں وچوں پنج ست چنگویں شعر لوو۔

بندہ بندیاں وچوں لبھنا اوکھا اے ؂ لوکی جِنّا رب لبھن دی کردے نیں
شیشے وِچ تریڑ وکھاوے دو چہرے ؂ کوئی کوئی اِکو چہرہ لوہتے دو چہرے
اَپنا مُل ہمیشہ آپے لاندے رہے ؂ ہُن سمجھے آں ایویں عمر گواندے رہے
کیہڑی واج تے نس کے اوہدے گھر جاواں ؂ ایتھے ویلے وکھو وکھ اذاناں دے

خیر چاہناواں شر دی مینوں لوڑ نہیں ؎ دُکھاں بھرے نگر دی مینوں لوڑ نہیں

میرے نال جے ٹُرنا چاہویں جگ کولوں نا ڈر کے چل
عشق دے تھل وِچ ٹُرنا اوکھا جی کے چل یا مر کے چل

دل نوں لیندیاں موہ بھاویں نہیں بولدیاں
کنڈ وَلا کے لنگھیا کر تصویراں توں

ایہہ شعر تاں غزلاں وچوں لئے گئے سَن۔ دل کردا اے کُجھ
مصرعے نظماں وچوں وی قارئین دی خدمت وِچ پیش کراں۔
شعر ایہہ نیں ؎

شوکت تیرا پینڈا وتے ہر دم کرشکّی — نیلی راوی جہلم سِندھ چناں والا
سارے تھِیّنہ دی دُھپ میرے گھر وڑ آئی — ڈِگ پیا جد رُکھ گھنیری چھاں والا

اِک ہور نظم " رکھوالا "

پاک وطن دی دھرتی پیاری ماں جیہی
گودی چاہت والی ٹھنڈی چھاں جیہی

بھیناں دی ایہہ عصمت مان سہاگاں دا
ویراں دی ایہہ غیرت چانن بھاگاں دا

فصلاں دی ہریالی جاپے مخمل دی
جنّت ورگی رونق ساڈے جنگل دی

تارے بن کے چمکے خُون شہیداں دے
سانوں اج وی یاد نیں ظلم یزیداں دے

سو ویکھ لوو نظماں زبان تے بیان دوآں طرح کراریاں تے پیاریاں نیں۔ کوئی جھوٹھ کوئی فرض کیتی ہوئی بے حقیقت گل کِسے مصرعے وِچ نہیں آئی۔ اس شاعری نوں اقدار دا نوحہ کہہ لوو یا زمانہ خیر دے لیان دی آرزو سمجھ لوو دوویں گلاں ٹھیک نیں۔

میری دُعا اے غلام فرید شوکت دے تخلیقی عمل دی اِس ٹہنی نوں مولا سائیں مٹھا میوہ لا دے تے آون والے زمانیاں وِچ شوکت ہوریں ساڈے تہاڈے لئی نویں توں نویں شاعری تخلیق کرن تے علمی سنگتاں دی ضیافت طبع دا سامان چراں تیکر کر دے رہن۔ آمین۔

بشیر احمد بشیر

۱۳ / دسمبر ۱۹۹۵ء

حمد

زمیاں تے اسماناں دی سچّی سِرجنہار
ظاہر باطن مخلوقات دی پالنہار

عرش تے فرش فضاواں دے وِچ اوہدی ذات
سورج چن ستارے صحرا تے کہسار

ہر تھاں ہر پل ہر ڈالی ہر پتّے وِچ
پُھل بوٹے تے فصلاں پھل اوسے دی کار

فلک فرشتے چاکر بن کے راضی نیں
فضل اوسے دا منگن نیک تے اوگنہار

منہ زور چنگے ویلے اوہیو بانہہ پھڑدا
گھمن گھیر چوں کڈھ کے بیڑا لاوے پار

ایس حیاتی دے رنگ سارے اوسے دے
سچّا حاکم اوڑک اوہدے ہتھ مہار

لہندے چڑھدے اوس جیہا نہ کوئی ہور...
دکھن پربت ہر پاسے اوہدے شہکار

اوسے دی دن رات عنایت منگدا واں
اُس دی ذات کریم، کرم نیں باجھ شمار

شوکت ورگے اوگنہار دے اُتّے وی
رحمت دا مینہ پاوے ہووے باغ بہار

سَخیا تیرا فیض اے وِچ جہاناں دے
بیشک ساری برکت تیرے ناں دے نال

تیرا دِھیرج عرش دیاں وسنیکاں نوں
دھرتی اُتےّ رحمت تیرے ناں دے نال

ہر شے تیرے صدقے رب خلقائی اے
ہسدی وسدی خلقت تیرے ناں دے نال

ڈر شوکت نوں کوئی ناں اگ دے سیکے دا
ٹھر جاوے گی تُربت تیرے ناں دے نال

سلام بحضور حضرت حسین علیہ السلام

نوری خاکی مجلس لائی نالے خاصاں عاماں
ذکر رسولؐ دے گھر دا کر دے نال درود سلاماں

ربّ دی کُل مخلوق نوں مِلدی جتھے امن تے حرمت
اوسے گھر نوں توبہ لائی سنھ ازلی شیطاناں

پنجتن پاک توں ہر مومن نے صدقے ہوندیاں رہنا
حور فرشتے ناز کریندے بن کے وانگ غلاماں

سر نیزے تے درسیاں ونڈّے پھٹ لاشے دے ہسدے
قطرے لہو شبیرؑ ستارے سجے وِچ اسماناں

صبر رضا دے مالک دا نہیں کم سی لڑنا بھڑنا
دین دی خاطر سر کٹوائے علیؓ دے شیر جواناں

چادر مشک تے خیمے خنجر علم کماناں نیزے
ورقے اوس کتاب دے جیہندے چرچے وِچ جہاناں

تسیاں چیکاں سُن سیّد نوں کہے فرات دا پانی
اذن دیو تاں خیمیاں تائیں آواں کرن سلاماں

عزم مثال حسینؓ دے رکھو ہر کوئی ہر کربل
چار چُفیرا ملیا ہویا اے کوفی شیطاناں

رکھوالا

پاک وطن دی دھرتی پیاری ماں جیہی
گودی چاہت والی ٹھنڈی چھاں جیہی
بھیناں دی ایہہ عصمت مان سہاگاں دا
وِیراں دی ایہہ غیرت چانن بھاگاں دا
فصلاں دی ہریالی جاپے مخمل دی
جنّت ورگی رونق ساڈے جنگل دی
روہی تھل پہاڑ سمندر صحرا وی
جنگل سبھ میدان خزانے دریا وی
تارے بن کے چمکے خون شہیداں دے
سانوں اج وی یاد نیں ظلم یزیداں دے
قائد دا سی مقصد خواب اقبال دا ایہہ
اِک انمول اِنعام سی ذوالجلال دا ایہہ

ساڈے سر تے سایہ کملی والے دا
کریئے پورا فرض اسیں رکھوالے دا

غزل

ڈھیاں لوواں ہس کے جیہڑے سہہ جاندے
کدھرے اونہاں پیراں تھلے گھہ جاندے

سنگت نال جو موڈھے جوڑ کے ٹُردے نال
دوڑ زمانے دی وِچ پچھے رہ جاندے

ویکھ کے ہڑ دے پریاں توں ناں بنھ پائے
دریاواں دے لاگے دے پنڈ بہہ جاندے

سورمے اوہ کر لیندے ویلے توں چیلا
اکھاں دے وچ اکھاں پا جو کہہ جاندے

سُچے موتی اوڑک لبھدے اونہاں توں
جیہڑے چھالاں مار سمندر تھہ جاندے

بازاں دی یاری نال پیندی گرجھاں نال
بھوراں نال چھڈ کے پھُل اکاں تے بہہ جاندے

ویلے دی جے قدر ناں کیتی ریجھاں نال
شکر دوپہرے رس کے سورج لہہ جاندے

دکھاں داکیوں ستھر شوکت پایا ای
دل چھڈیاں تے چھیتی قبرے لہہ جاندے

○

غزل

بیٹھ کے اکھیاں ویکھیا اکھاں رون پئیاں
رُوحاں میتھوں ساریاں سدھراں کھون پئیاں

تینوں مینوں جد اوہ ویکھن دین کرن
جاپے موت جواناں دی تے رون پئیاں

کِنّاں کجل ٹک گھلیا ای اوہناں لئی
نُدیوں پار جو سُوہے لیڑے دھون پئیاں

قدر نہ کیتی گہنے دی مُٹیاراں نے
سُچّے موتی رسّی وِیچ پرون پئیاں

ادھورا نے لیڑے بُھکھیاں تسیاں دے
رجیاں پجیاں ویکھو اوہ وِی کھون پئیاں

ہار سنگھار جنہیاں دے سجناں نال ویکھے
سُرخی مہندی سُرمہ لاہ کے رون پئیاں

پیکے بھُل کے شوکتؔ سوہرے ناں وسیاں
اوہ وِی اج سُہاگناں کول کھلون پئیاں

*

غزل

پیار وساون والا بدّل رُسیا رُسیا جاندا اے
وا ورولا جھکڑ بن کے ایویں اُڈدا جاندا اے

آپو دھاپی دا اے پہرہ رِشتے مٹی رُل گئے نیں
سمجھ نہ آوے ویلا کیہڑے رنگ بدلدا جاندا اے

پیار لیار سچیرا جیہڑا ہر پرہیا دا چانن سی
گھُپ انھیرے انھیاں لوڑاں دے وِیچ لکدا جاندا اے

بھُلدے جاندے ساک اسانوں کُجھ ایسیں دی بھُلنے آں
لہو اساڈا ویکھ کے سانوں پا سا وٹدا جاندا اے

سانجھی چاہت ساکاں والی اصلوں سُپنا ہو گئی اے
پیار کرے جو پیاریاں دا سی کاوڑ بیندا جاندا اے

محرم رازاں دے دل ویکھو یا د پیاریاں اُڈ گئی اے
یاراں کولوں یاراں دا ہُن چیتا بھُلدا جاندا اے

جیہناں سانگے جُھگی دیو وِیچ رہنا جنت لگدا سی
سنگ اوہناں دے مجلس رہنا اوکھا ہوندا جاندا اے

بھنا ایس راہ وِن سوتنے دھرتی وِیچ خلاواں وِیچ
شوکتؔ اپنے گھر دا رستہ سبھ نوں بھُلدا جاندا اے

*

غزل

کوکاں مار کے دسنے میںوں وسداسی اِک دیس میرا
وِچھڑی کونج نوں جی کردا اے توں وی اپنا حال سُنا

وسدی ہسدی سنگت سوہنی رسکاں چاہواں دی بھیتی
بکھرے یار چرو کے بھاویں بھلدی تہیں اونہاں ندی جا

گلیاں کوچے سوڑے وِنگے جنت وانگوں لگدے سن
جُھگیاں سدھراں بھریاں جاپن چانن پیار ہنیرے دا

ہسن روون سانجھا سانگا مٹھی کادڑ کنڈے پھُل
ویلے سکھنے ہاسے رِتے بھُل گئے آں وِل روون دا

اُس وستی وِچ چاہت بھریا خوف دا ہر تے سایہ سی
پر اِک اُبکل مٹھیاں ریجھاں دیوے سلے روگ گوا

کیہہ ہویا جے نس بھج کرکے پھکیاں خُوشیاں پا لئیاں
مٹھے پانی دی سِک رہندی بھاویں کول وگے دریا

دِل میرا نت چنتا کردا اونہاں جائیں تے جاواں
ڈردا ہاں ہُن کون پچھانے واسو چھڈیاں جھوکاں دا

غزل

بیراں وانگوں طعنے دِل تے لگدے نیں
نین اساڈے رون توں نال رجدے نیں

دُکھاں دے جو سانجھی سجن اوہ ہوندے
بھیڑ پوے تاں بوہے تے را ہے چھڈدے نیں

آس کیہہ رکھنی جھلیا اوہناں بدلاں تے
وسن توں پہلاں ای جیہڑے گجدے نیں

آٹا جے گھر ہووے ہر کوئی ساک بھرا
گھر غریب دے سکھنے بھانڈے بجدے نیں

ستھرے ماس شکاری کیتے شیراں نیں
گِدڑ تے لومبڑ کھا کھا رجدے نیں

دِل وچ رچیا پیار نہ ہووے بندیاں نال
کیہیاں حج زکواتاں نیں کیہہ سجدے نیں

شرم حیا دی چادر جیہناں لاہ چھڈی
بہرے اونہاں جیہڑیاں تے نہ پھبدے نیں

منّدا چنگا ہر توں لُک کے رکیتی جا
لوکی شوکت تیرے عیب نہ کجدے نیں

*

کیہڑا ساڈے اتھرو پُونجھے کون دِلاسا دیوے
سنگی ساتھی اکھیاں پھیرن چھوڑن ادھ وِچکارے

سوچ کے مایں چھال توں شوکت چاہت دے دریائیں
تارُو ڈُبدے دیکھے تیں منتارو رہن کنارے

غزل

تکھیاں چونڈھیاں سہندے اوڑک بولن گے
پھیر آکھوگے گونگے چپ نہیں کردے نیں

چن کولوں وی پتھر ملے غریباں نوں
چرخہ کتدی مائی دا دم بھردے نیں

لوواں پالے ویکھ کے جیہڑے ٹک جاون
دھپاں کولوں چھاں گوا کے مردے نیں

پیار بھرے دو بول وی اوہ ناں دے سکیا
اوہیو دین زکاتاں جیہڑے سردے نیں

ہن کیوں ٹھنڈے ساہ بھردے نیں لوکاں کول
جد اوہ میرے اجڑن دی گل کردے نیں

بندہ بندیاں وچوں لبھنا اوکھا اے
لوکی چنتا رب لبھن دی کردے نیں

٭

غزل

شیشے وچ تریڑ دکھاوے دو چہرے
کوئی کوئی اکو چہرہ بوہتے دو چہرے

رنگ لہو دا یارو کاہنوں پھٹ گیا
بندہ کلا جمیا بن گئے دو چہرے

اج دے بوہتے سجن کل دے دشمن نیں
حرص ہوا نے ویکھ بنائے دو چہرے

مطلب پاروں عزت گھٹنے پیندی اے
غیرت کردی جھورے ویکھے دو چہرے

ہمیندے دے تے ہتھ ودھایا سنگت لئی
اکھاں ہوئیاں چار تے دسدے دو چہرے

رنگا بھر جاندا اے جدوں وساہاں دا
پیارے سجناں دے بن جاندے دو چہرے

بندے نال فرشتے دو دو تاں رہندے
فجرے چہرہ اک دوپہرے دو چہرے

چنگے بھاگاں والے اوہیو شوکت جان
اک دوجے تے وکدے سکدے دو چہرے

غزل

اُپنا مُل ہمیشہ آپے ای لاندے رہے
ہُن سمجھے آں ایویں عمر گواندے رہے

اوہندے پیار دی بین تے اِک دن وجنی سی
کاہنوں چھجلی دے وِچ سپ لکاندے رہے

خواباں دے وِچ اوہنوں ویکھاں کس ویلے
رات دِتے سی اوہندے دُکھ جگاندے رہے

ٹُبیاں مار کے ڈُونگھے پیار دے دریا وِچ
ہتھ خالی ہر واری باہر آندے رہے

بندہ سی یا بُڈّھی فجرے اُس پچھیا
ایویں ساری رات سی ہیر سُناندے رہے

دُکھیاراں دے دُکھ نوں اساں ونڈانا کیہہ
اپنیاں رُسیاں خوشیاں سدا مناندے رہے

کدے ناں بھیدے شکوے اُونہاں بلھاں تے
شوکت جیہڑے وصفاں دے گُن گاندے رہے
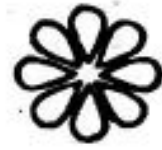
غزل

جیون دی چنتا ساں رکھدا مکھڑا اوہدا ویکھن لئی
بھاویں چار چپھیرے وسدی ہسدی دُنیا ویکھن لئی

میرے نال نال بولے بھاویں وسے ایسے وستی وچ
جُھگی دے وچ میں وی رکھیا اک جھروکھا ویکھن لئی

بُھل بُھلاوے اک دن میرے سُنجے گھر وچ آ وسیا
ٹُر چلیا اوہ ادھی راتیں جدوں بُلایا ویکھن لئی

بھاگ مرے دے کُوچے وچ چانن نیں کدا ونا اے
ایسے لئی تے سانبھ کے رکھیا اساں ہنیرا ویکھن لئی

روندے کھوہ توں کسے نے پچھیا کیوں تُوں مُکدا جاناایں
تساں پانڈھی ڈُبیا ایتھے پانی سُتھرا ویکھن لئی

تیرے اندر حُسن بتیرا کیوں لوکاں دل ٹُکنا ایں
باہروں سوہنا اندروں کوجھا جیہنوں لبھیا ویکھن لئی

پھسیاں چھوڑ کے شوکت اُڈ دیاں پچھے نس جینگا نہیں
گُلی تیری ڈھہ جاوے گی محل اُچیرا ویکھن لئی!

غزل

لوک وچارے پھردے ڈانواں ڈول نیں
ڈاڈھے رکھدے اکھاں وِچ کچکول نیں

پِتّل سونے دی ونڈ مکدی جاندی اے
انّدروں کھوٹے کِتنے مِٹھّے بول نیں

ہِکناں دے گھر پچھی ہِکناں دے ویڑھے
بُھکھ دھمالاں پا کے دِتّے رول نیں

سجناں دا لہو کیہڑے رنگ وِچ پھٹ گیا
دِل دے گھر توں دُور تے وسدے کول نیں

بنّدے اکھتّے کیتے مکر فریباں نیں
نیکیوں دُور تے بدیاں وِچ رَزدل نیں

اِتّے رب دی بنّدگی کرنی چاہی دی
اِک مسیت نماز دے وکھرے بول نیں

عزّت دِی مُڑ جے نہیں پیار دے سازاں نال
دُوروں شوکت سُنو سُہانے ڈھول نیں

غزل

لوک وچارے پھردے ڈانواں ڈول نیں
ڈاڈھے رکھدے اکھاں وِچ کچکول نیں

پِیتل سونے دی ونڈ مُکدی جاندی اے
اندروں کھوٹے کِتنے مِٹھے بول نیں

ہِکناں دے گھر پِچھی ہِکناں دے ویڑھے
بُھکھ دھمالاں پا کے دِتے رول نیں

سجناں دا لہو کیہڑے رنگ وِچ پھٹ گیا
دِل دے گھر توں دُور تے وسدے کول نیں

بندے اکھٹے کیتے مکر فریباں نیں
نیکیوں دُور تے بدیاں وِچ بزدل نیں

اِتے رب دی بندگی کرنی چاہی دی
اِک مسیت نماز دے وکھرے بول نیں

عزت دی سُرجے نہیں پیار دے سازاں نال
دُوروں شوکت سُنو سُہانے ڈھول نیں

ونڈ ویلے دی کرے ناں ہالی سُکیا وتّر دھرتی دا
چُوڑیاں بھن کے آکھے جٹی اج رووَن نوں جی کردا

کیہڑا اوہندے پنڈے اُتوں لاہوے میل پُرانی نوں
لیڑے لاہ غریب دے مَیلے ہُن دھووَن نوں جی کردا

کَن لا کے سُن شوکت گنگیاں چیکاں کتھوں آوندیاں نیں
اوہ کندھاں میں ڈھاواں جیہڑی ہُن جووَن نوں جی کردا

جنت یار دے ملنے توں کوئی وَدھ نہیں
وِچ کٹھالی پیار دی جے کوئی ڈھل جاوے

مر کے پہنچیا یار دے در ۔ ناں موت آئی
جدوں سینہا مِلیا آکھو دل جاوے

ڈُونگھے سوتے آ کے رُڑیا پُوچھٹیاں
شوکت ہاڑے پائے سی اوہ کل جاوے

نکی عمرے کدے ناں لگدے وڈّے روگ
وڈّے نکیاں نوں جے تنگ رلا لیندے

تتّی ریت دے جھگڑّے کدے وی گھلدے ناں
سسّی سُتّی نوں جے ہوت جگا لیندے

مَرن توں پہلاں معافی شوکت منگنی سی
اللہ بخشے ، چنگا سی ، اکھوا لیندے

غزل

شالا کسے نوں اپنا یار بنا لَیندے
دکھ سکھ اپنے کدے نہ کدے سُنا لَیندے

بیٹھے کول رقیب نوں ویکھ کے سڑدے کیوں
اوہندے گھر دا بُوہا جے کھڑکا لَیندے

اوہ چروکنا رُسیا، سانوں بھُل گیا
اَیویں کملے کاں بنیرے آ لَیندے

پنڈ دے لوکی پانی نوں اج سکدے ناں
گبھرو ٹُٹیاں ٹنڈاں جے بدلا لیندے

نکی عمرے کدے ناں لگدے وڈّے روگ
وڈّے بکیاں نوں جے تنگ رلا لیندے

تتّی ریت دے جھکّڑ کدے وی گھُلدے ناں
ستّی سُتّی نوں جے ہوت جگا لَینّدے

مرن توں پہلاں معافی شوکت منگنی سی
اللہ بخشے ، چنگا سی ، اکھوا لَینّدے

غزل

مہنے دِل تے لگدے وانگ وداناں دے
تیراں نالوں تکھے سُول زباناں دے

جھاتی چنگی جے نہیں لگدی راہی دی
دَر کُھلے نہیں رکھنے سی دالاناں دے

جی آیاں نوں، آکھن توں جی ڈردا اے
ویری اوندے بھیس وٹا مہماناں دے

کیہڑی واج تے نس کے اوہدے گھر جاواں
ایتھے ویلے وکھو وکھ اذاناں دے

دکھ تیرا کیہہ ونڈنا اِہناں لاشاں نیں
شہراں اُتے قبضے نیں گستاناں دے

اِنج جاپے اوہ بیڑی تے لنگھ پار گئے
بُلّے آون پتّن تے اِشناناں دے

شوکت اج سُنہپ نوں تولاں تکڑ وِچ
جے لبھ جان خزانے مصری خاناں دے

غزل

نکّی جیہی گل توں یار رُسا بیٹھے

بھُل کے ڈاڈھے نال پلیپّا پا بیٹھے

نگھیّ چھاں نہیں لبھدی ہُن پچھتو نا کیہہ

دُکھّاں نال اسیں دی سانجھ ونجا بیٹھے

کاہنوں اوس توں ڈکیا اودھر جاون توں!

کنڈّے اپنے راہ دِلو بیح وِچھا بیٹھے

بوہا کھُلّا رکھ کے یارو کیہہ کرنا!

ساڈے دل بکس اونا تانگھاں لا بیٹھے

کُجھ ناں کُجھ لبھ جاندا اپنی داری نال!

لگنا وِچ قطار سے اسیں بھُلا بیٹھے

جم جم چنگا منّدا ورتن ساڈے نال!

ساڈے لئی اوہ بھنے بیرتے چا بیٹھے

شوکتؔ عیباں دی گنتی نہیں کر سکدے
اوہندے چنگے عملاں ہیٹھ لُکا بیٹھے

ہے اوہندی تاہنگ ماڈاواں کا نگ، ایہہ سکھنی مانگ، ہجر دی سانگ
دُکھاندا نانگ، ستم دی ڈانگ، پکڑ کے ماردا

میں دساں کھول، جے آویں کول، ایہہ دُکھڑے پھول، بھُلائے بول
دِتوئی رول، میں ڈاواں ڈول، ستایا یار دا

اوہ کیہڑا دیہنہ، میں ڈِگا دھریہنہ، نہ بھُلّی ہینہ، چھوڑے چا تھینہ
تے کیہڑے نینہہ، نال لُتّی تریہنہ، میں بھُکھا پیار دا

کدے سی پیار، تے اکھیاں چار، ویلے دی مار، پیئے نروار
تے ادھ وچکار، اُٹھایا بھار۔ میں تیرے بار دا

توں کُجھ تاں دَس، چا کیتی بَس، دِلے توں کھَس، تاں میرے وَس
ہجر دے گھَس نے کھوہی حِس، تے رنگ پیار دا

غزل

سوچاں دی نگری وِچ ٹُردا جاناں واں
چیز گواچی کوئی لبھدا جاناں واں

دو ترن روز گذارے خُوشی اُدھاری وِچ
دُکھ پُرانے بیلی سینے لاناں واں

ڈُولھ کے موتی لوکاں اگے اکھیاں چوں
قدر گھٹائی آپے ہُن پچھتاناں واں

سہنے ہین گے نخرے تینوں کنڈیاں دے
پھُل لبھن لئی دِل نوں ایہہ سمجھاناں واں

غزل

مرہم کتھوں لبھئے زخمی سوچاں دی
لوں لوں دے وِچ پیڑاں گُجھیاں چوکاں دی

چنگے بھاگاں والے وسدے سکھاں نال
ساڈے ہتھ لکیراں تکھیاں نوکاں دی

جے میں اوہنوں پلکاں وِچ لُکاندا ناں
رہندی گل ادھوری میریاں لوچاں دی

پچھلی راتیں چیہناں یار منائے ناں
سسی وانگوں لبھن جھوک بلوچاں دی

غزل

دُکھ سُناواں کِتھے جیہڑا لگدا اے
نِکا وَڈا ہر کوئی ڈورا لگدا اے

خوار سی گیت جیہنے ساری دستی دِ تج
خبرے کیہڑی گلوں چنگا لگدا اے

پتا نہ چلے لوکی رُستے کیوں پھیر دے
مینوں ایتھے ہر کوئی اپنا لگدا اے

اُگدی پئی اے گندی بُوٹی باغ اندر
نِکمی تان کے مالی سُتا لگدا اے

غیراں دے پِنڈ اوہنوں میری لوڑ پئی
بندہ سنگت باجھوں اوپرا لگدا اے

وٹا مار کے بیر جے لاہیا بیری توں
بھاویں ہووے پھکا ہتھا لگدا اے

بھاوے جیہڑا اوہندا سبھ کجھ بھا جاوے
ان بھوندے داگُن وی بھیڑا لگدا اے

حرص ہوا دا میلا ایتھوں نس چلیئے
ہر کوئی اِک دوجے نوں ٹھگدا لگدا اے

دِل دا کھوٹ تریڑ وکھاوے مُکھڑے تے
اُیویں شوکتؔ شیشہ ٹُٹیا لگدا اے

غزل

ہسّن روون سبھ بکھیڑے اِکو جیہے
رنگ برنگے راگ نیں دوہڑے اِکو جیہے

وکھو وکھ لکیراں ہر اِک ہتھ دیاں
دھکے کھان غریب وچارے اِکو جیہے

اِکو جیہی کہانی اُجڑیاں جھوکاں دی
پیار دے باجھوں سکھنے ویڑھے اِکو جیہے

ہنجو وگدے یا ڈگدا دریا ہووے
ویکھ رنجھا کے دوویں ڈونگھے اِکو جیہے

غزل

سُن سُن گُنگیاں چیکاں دے کُرلاوے نوں
باجھوں پاہ دے بھاہ لگ جاندی آوے نوں

جے توں رکھیں آس کہ سجن نہیں مرنا
منجی دے پھڑ بھناں ایں کیوں پاوے نوں

اپنے غم دی اگ پئی ساڑے ہر ویلے
توں تاں ڈک لئے اپنے دُکھ دے للاوے نوں

کیہڑی ہیر تے کیتھے ویاہ لئے جاویں گا
رانجھا بن کے ٹُریا ایں مُکلاوے نوں

اَنکھاں بھریا ایہہ سر جھکیا جد کدھرے
غیرت کیتا پتھّر وانگ نِگا ہواں نوں

اوہدے پیار دا موسم اکھ اِچ اِنج رچیا
گل وِچ پئیاں ویکھاں اوہدیاں باہواں نوں

موت نے آخر اِک دِن کُنڈی پا لینی
اَیویں جھلیا گِنڈا رہنا ایں ساہواں نوں

شوکتؔ اوہدے نال مِلاپ کیوں پایا!
کِکھاں ساتھ نگے رولیا سوہنیاں چاہواں نوں

غزل

خیر چاہنا واں شہر دی مینوں لوڑ نہیں
دُکھاں بھرے نگرؔ دی مینوں لوڑ نہیں

ویلے نوں میں اپنے رنگ وِچ رنگیا اے
کِسے دِی شام سحر دی مینوں لوڑ نہیں

ہجر دا گُجھّا تاپ اے میری قسمت وِچ
کوڑے چارہ گرؔ دِی مینوں لوڑ نہیں

جَلیندا دِل کِسے دا درد پچھانے ناں
ایہو جیہے دِلبر دِی مینوں لوڑ نہیں

جِس دے رکیتیاں ہتھّاں وِچ ہتھکڑیاں پَین
ایہو جیہے ہُنر دی مینوں لوڑ نہیں

اپنی مرضی جا گئے بھاویں سوں جائیے
غیر دے رُعب اثر دی مینوں لوڑ نہیں

دِل نوں میں وِ لچایا سجن آوے گا
پتّی کِسے خیر دی مینوں لوڑ نہیں

چھپّر جھُگّی ڈھارا کوئی لبھنا واں
لئی چوڑے گھر دی مینوں لوڑ نہیں

پیار رستے اپنی منزل لبھدا شوکت یار
غیراں نال سفر دی مینوں لوڑ نہیں

غزل

سُکھاں نال میں سانجھ ونجاون والا واں
دُکھاں سانگے رہ کے کجھ سُکھیالا واں

کیہہ ہویا جے دولت شُہرت نہیں میتھے
خود داری دا چولا پا متوالا واں

چنگے عمل دا پتا اے سارا اللہ نوں
اَو گنہاراں دے وِچ اجے نِرالا واں

کاہنوں سجنو پاسا وٹ کے لنگھدے او
میں وی ایسے شہر دا اِک حوالہ واں

تھکّے ہُٹّے بُگّی نیندر سَوندے لوک
سوچاں دے وِچ ڈانگ پھڑی رکھوالا واں

جَنّج پرائی احمق نچدے ویکھے نیں
اپنی جنّج دا میں آپے سَربالا واں

سُکّے پتّر تر ڈے نُکرے لگ جاندے
سبھناں نوں ہُن بھُلدا جاون والا واں

شوکتؔ گُنْ نہ پچھّن کدے شریکاں نوں
سبھناں لئی تے کالی رات اُجالا واں

غزل

بُھکھّا پیار دا یاں کوئی رجیا رہن دیلو
چنگیاں نہیں پر چولاں کجیا رہن دیلو

پینڈ نوں ریجھاں خوشیاں نال وسایا سی
اودیں سجنو! سجیا دھجیا رہن دیلو

گہنے ہَولے لہہ گئے دھرتی دے
متّھے بھرم دا ٹِکّا سجیا رہن دیلو

بندے دی فِطرت وِی کم دِکھا جاندی
میتھوں وی بھُل ہوئی کجیا رہن دیلو

غزل

ٹُھکّا پیار دا یاں کوئی رجیا رہن دیو
چنگیاں نہیں پر چولاں کجیا رہن دیو

پنڈ نوں رِیجھاں خوشیاں نال وسایا سی
اودیں سجنو اِسجیا دھجیا رہن دیو

گہنے ہوّلے ہوّلے لہہ گئے دھرتی دے
متھے بھرم دا ٹِکّا سجیا رہن دیو

بندے دی فِطرت دی کم دِکھاندی
بیٹھوں دی بھُل ہوئی کجیا رہن دیلو

غزل

ویکھ ہنیرا دُور دا کدے سویرا دُور دا

درد ی اپنے خُون دے ساک نہ سکّا دُور دا

سجّن پھتّے گول دے دُشمن مندا دُور دا

نیڑے دی توں سوچ نہ اوکھا پینڈا دُور دا

کنّاں وِچ سُہاوندا ڈھول ڈھمکّا دُور دا

بیٹھیں چھڈ نہ حوصلہ پینڈا کرنا دُور دا

گھُلیاں ظلم ہنیریاں بدّل گجیا دُور دا

شوقاں نال ہنڈاونیے لیڑا اگھنا دُور دا

وِرلا توڑ نبھاوسی اوکھا سانگا دُور دا

کیہڑے ویلے پہنچسی گل سنیہا دُور دا

ہِک دِن اکھاں ٹھارسی سجّن وسدا دُور دا

رب توکّلی ٹھِلھ پوو پیہ لاکنڈھا دُور دا

غزل

سوچاں وِچ سوہنیاں نال بلیکھا پایا
دُکھ پرائے اپنے پیٹے پوندا آیا

غزلاں دے وِچ دِل دے چھیرے پڑھدے آئے
ساڈے دِل نوں سچ مچ دیلے چیر وکھایا

نشتر جدوں طبیب نے رکھیا سینے اُتے
نیروگے نہیں چیتے پر توں یاد دسیں آیا

لاڈے الیس سر تے نے جس دم سُرت سنبھالی
توں توں دے مُڈھ ویکھیا سُولاں تُنّب وِکھایا

غزل

اوہدی سنگت چھڈیاں بھرم گوا بیٹھا
محفل دی سبھ رونق شان ونجا بیٹھا

چانی پھکّی ویکھی مینوں اِنج لگیا
میرے وانگوں چن وی یار رُسا بیٹھا

جم جم سجّن غم دیوے میں کیہہ کہناں
دُکھ سواد پے دیندے سُکھ بھُلا بیٹھا !

کنڈیاں کولوں پاسا وٹ کے لنگھیا ساں
اَیویں لُوٹے کلیاں پھُل رُسا بیٹھا

غزل

میرے نال جے ٹُرنا چاہویں، جگ کولوں ناں ڈر کے چل
عِشق دے تھل وِچ ٹُرنا اوکھا، جی کے چل یا مَر کے چل

بھاویں چھلے پے جاون گے، تیریاں کُولیاں تلیاں تے
بُکلّ وِچ منزل اے تیری، سُکھ نوں پاسے دھر کے چل

اپنے لئی میں وَیر کمایا، اوہدے اَوگن کجّے میں.....!
پھیر وی اوہ مونہہ وٹ کے لنگھے، دِلڑی ہُن توں ڈر کے چل

غیر نوں اپنیاں غرضاں دَسیاں، خُود داری دا بھرم گوا
کُجھ تے لوڑاں پُوریاں ہوئیاں، نیویاں اکھاں کر کے چل

غزل

سجن سوہج پیاری ویچی جاندا اے
سارے قول وِساری ویچی جاندا اے

اَن مُلّے سی موتی میریاں اکھّاں دے
گھٹّے وِچ کھِلاری ویچی جاندا اے

سچ کے سیّاں دے وِچ بہنا اوکھا ڈھیر
مہنّدی پان سُپاری ویچی جاندا اے

مَن میرے دے جنگل بُوٹے سُکدے جان
رُکھّاں نوں لا آری ویچی جاندا اے

مِٹّھا بن کے سانوں مُفت خرید لیا
مہنگے مُل وپاری ویچی جاندا اے

پیٹ دا بھانبڑ کیہڑی آس تے بُجھدا اے
دال آٹا ترکاری ویچی جاندا اے

راکھا بن کے پکیاں پکیاں فصلاں دا
ہاڑی سونی ساری ویکھی جاندا اے

ڈنگر ہل پنجالی وتّر دھرتی دا
ہر شے وارو واری ویکھی جاندا اے

ودھیا جاوے ہاتھو بھکھڑا کنڈیاری
گُل بوٹے پھلواری ویکھی جاندا اے

وعدہ کیتا سی اُس توڑ پچُاون دا
ادھ وِچکار سواری ویکھی جاندا اے

رنگلی ریجھ امانت رکھی کردے کول
غیراں کول اُدھاری ویکھی جاندا اے

آ بنھے لا نیھے اوس بلیتا پایا اے
ساڈی پکّی یاری ویکھی جاندا اے

کیہ ہوندا اوہ میںنوں شوکت وینڈا وِچ
اَکھ میری خودداری ویکھی جاندا اے

*

غزل

بے قدراں دے اگےّ دُکھڑے پھولیں ناں
موتیاں ورگے ہنجو رِتی رولیں ناں... !

اپنے ورگا جھلا جے کوئی لبھ جاوے... !
سُن لے کُجھ سُنا لے ودھ کے بولیں ناں

سُچا پیار کرن واجھیتاں دل دسیا
کدے وی اُوہناں اگے اُچا بولیں ناں

دِل دے ہتھوں جھڑیاں گنڈھاں پے جاون
ونداں نال کدے وِی بجا کھولیں... ناں

غزل

جیہڑیاں ماپے روندے چھڈ کے تسیاں نیں
خوشیاں نال اوہ ساہورے کدے نہ وسیاں نیں

پیلی خون جگر دے نال سی وترائی
فصل اجاڑ کے دیکھو وچھیاں نسیاں نیں

پچھلی راتیں جیہناں سجن ہس تورے
شربت وصل دے پیتے اوہناں تسیاں نیں

یہ پنچھی نوں جیہناں یار سماے ناں
شستیاں رہیاں نڈھیاں اوہ کھر کھسیاں نیں

ونڈ نہ ہووے جتھے ماڑے پھنگے دی
اوتھے کد برساتاں بھر کے وسیاں نیں

جیہڑیاں چوگاں چُگن اپنی حدوں پار
جالاں دے وچ گھُگھیاں اُوہو پھسیاں نیں

وانگ کھڈونیاں عزتاں دے مُل جتھے پین
سُکھاں نال اوہ وستیاں مُول نہ وسیاں نیں

عملاں باجھوں علم دا بھانڈا سکھنا اے
ہرنیاں جا کے ندیوں مُڑیاں تسیاں نیں

دِل دا لہو مِلا کے شوکتؔ شعر لکھے
کھریاں کھریاں گلاں اوہنے دسیاں نیں

غزل

جہڑی وستی دا دُکھ سنجھا نہیں رہندا
سدھراں بھریا سُکھ دا لانجھا نہیں رہندا

کدے نہ مُکدے جیہڑے کُوڑی پڑھیا تُوں
مظلوماں دے حق دا بھانجھا نہیں رہندا

سُچیاں سکاں کیہڑے کھُو نیچے جا لگیاں
خود غرضی وچ کجھ وی سانجھا نہیں رہندا

ات خُدا دا وَیر تے اُچا اُڈیں ناں
ٹُٹی ڈور دے اُتے مانجھا نہیں رہندا

جتھے ہیراں وکھو وکھرے گدھے پون
اوتھے شوکتؔ چاکر رانجھا نہیں رہندا

اَچّن چیتی آ کے سانوں چنگ نہ کیتا ساڈے نال
ناں ہیں لیڑے لتےّ دھوتے ناں سِر پَیر سوارے نیں

جدوں دے رُسےّ سجن میرے ، کاگ بنیرے بُھلّے نیں
ویکھو بنّدیاں وانگوں یا رو پکھوؤ غرضاں مارے نیں

شاماں ویلے تُرکے بھاڑی فجری منزل جا لگدے
ایہہ گل اِک دِن دسیّ شوکتؔ پَو پُھٹی دے تارے نیں

پُجّی سنگت والا سُرمہ اکھیں جاوے بیچ وے اڑیا
کلیاں وانگوں پاک فرشتے بال ایانے بیچ وے اڑیا

پُھل کُملائے ویکھ کے جاندا دِل وچ بھانبڑ بیچ وے اڑیا
دِیدے کدے ناں رَجدے جیہناں منگ کھاون دی بیچ وے اڑیا

ہنجواں پچھنا چھالے بن کے پریم دی واٹ دا بیچ وے اڑیا
تیر زبان دے کرچیاں کر دے ایہہ دِل وانگوں بیچ وے اڑیا

شوکت پولے محل نہیں اندروں باہروں چُونے بیچ وے اڑیا!
ماں توں ودھ جے پیار کوئی ذیوے اوس ماسی توں بیچ وے اڑیا

غزل

سڑیا سوچاں نال سریر — اکھیاں وچوں مُکے نیر
سدھراں ریجھاں مُکدیاں جاون — گبھرُتّن دی ہوئی اخیر
مینوں اوس پلُوتے دِتّے — ساری عُمر رہویں دِلگیر
اپنے آپ نوں ساڑن لئی میں — دِتی ساڑ اوہدی تصویر
اوہندے نال اے دِھیرج مینوں — باجھوں اوہدے ساک نہ سیر
بھجیاں راتاں اندر اج وی — تتیاں ساہواں دی تاثیر
کاوڑ نال جے ویکھے میں ول — پینیاں بن جاون تیر
انکھ پیار حیا دا بھوچھن — لاہلے گیت لیر و لیر
کڑے سی جھنگ دے وسنیک — کھیڑے رنگپور لے گئے ہیر
ہسکاپے دے وچ انگڑاواں — شوکت جھلے کویں سریر

سجدہ رب نوں کرنا واجب سی پر لوک
پوُجا اپنے آپ دی کردے ویکھے نیں

سجناں باجھوں مٹھی رُت دی بے چَستی
چیت بہار اِ بچ بوُٹے مردے ویکھے نیں

پیار پریم دے شوہ دریا دِیاں چھلّاں وِچ
ڈُبّے ہوئے بیڑے تردے ویکھے نیں

کھروے ہتھّاں دا کیہہ میتھوں پُچھنا ایں
توُں وِی تاں شہکار ہُنر دے ویکھے نیں

شوکت جیہڑے وَنّڈدے نیں دُکھ دُکھیاں دا
لوک اوہناں دا پانی بھردے ویکھے نیں

غزل

جی ڈردا اے رُس گئیاں تقدیراں توں
کالیاں راتاں دے سُفنے تعبیراں توں

جوبن ساڈا لکھاں دا اُس رولیا چا
کدے نہ پُچھیا حال اساں دلگیراں توں

منگی اے ہر ویلے اوہدے دم دی خیر
سجن ہُن کیہ چاہوے پُر تقصیراں توں

اجکل بوہتے گبھرو رانجھے بن ٹُردے
اَوکھے ویلے پاسا وٹدے ہیراں توں

بھرم نہ جیہنوں اپنے قلم دے لکھے دا
کیہ پڑھنا ایں اوس دیاں تحریراں توں

ڈولی چیک چکاندی اِک دِن ٹورن گے
بھیناں واگ بھڑائی لینی وِیراں توں

ہتھ سُہاگ دے ویکھے مہندی گجریں باجھ
دِل کنبدا اے کھوٹ دیاں وٹگیراں توں

پیارے ویس دے وَیری اِک دِن رووَن گے
ڈر کے رہنا چاہیدا تقدیراں توں

دِل نوں لَیندیاں موہ بھاویں نہیں بولدیاں
کنڈ وَلا کے لنگھیا کر تصویراں توں

اوہندے پنڈ تے شوکت اپڑ جاندا میں
راہ کھاہڑا جے پچھ لیندا راہگیراں توں

کا دڑ نال اوہ میرے کوں اُٹھیا سی
باہوں پکڑ بٹھاندا تے گل بن جاندی
غیراں نال سنجوگ بنا یوئی کی کھٹیا
سانوں وی ازماندا تے گل بن جاندی

کیہڑا وید مُکاوے پیڑاں پیار دیاں
اوہنوں نبض وِکھاندا تے گل بن جاندی

سُکھ تے شوکت کنڈ ولائی جاندے نیں
رو کے حال سُناندا تے گل بن جاندی

غزل

مینوں کملیاں کر کے وِی اوہ نہیں رُکدا
لکھ لُکاواں میتھوں رونا نہیں لُکدا

مینوں کدی وِی بار نہ اوہدے ظلماں تے
اوہ وِی بار وفا میری توں نہیں چُکدا

اکھاں دے وِچ ہنجو گجھی گل دسن
ہجر ندی دا پانی ویکھو نہیں سُکدا

اوہدے غم دی بیت جھڑ ودھ بہاراں توں
دُکھ ہنیریاں سہہ لاں گا میں نہیں مُکدا

غزل

ٹُریا یار نہیں اَونا دل تُوں چیتا رکھ لَے
سَو گلاّں دِی اِکو گل تُوں چیتا رکھ لَے

دُوجے دُکھ دِی چھاں تھلّے کوئی دُکھ نہ لادیں
اوس کدے نہیں دینا پھل تُوں چیتا رکھ لَے

تیرا میرا جھیڑا اوڑک مُک جانا اے
لوکاں کدوں مُکونی گل تُوں چیتا رکھ لَے

ورھیاں پچھوں شہر اندر جے اوہ آوڑیا ...
لوکاں وِچ بہینی تھرتھل تُوں چیتا رکھ لَے

سوہنے سُندر ویکھیاں اکھاں شہر دیاں جاون
ہر تھاں تے رب ایہو گل توں چیتا رکھ لے

سُتیں نہ سستی وانگوں نہیں تاں پیش پَون گے
رونا ہجر تے مارو تھل توں چیتا رکھ لے

روز قیامت تیک حیاتی نہیوں مرنا . . . .
مَیں اج مرناں توں وی کل توں چیتا رکھ لے

شوکتؔ تیرے اِک دی نیکی کیہہ کر لیناں
چور اُچکیاں دی بَل بَل توں چیتا رکھ لے

غزل

کتا بہہ ونگیراں کردا گل کراں میں کیہڑے ڈھب دی
سجن رُسیا کریں مناواں کائی شے نہیوں چنگی لگدی

مہندی تیل مساگ اُدھلے ورتے سی پر توں نہ آیوں
کل آ ویکھدوں کملیا چوہڑا ہر شے کیڈی پئی سی پھبدی

چاندنی بھاویں سوہنی بہتی رُوپ انھیرے دا وی وکھرا
تیرے میرے اوگن سارے رات ہنیری نِت پئی کجدی

یار جنہاں دے ڈونگھے سوتے آکے رُڑ گئے بانہاں ویلے
بھج رو رو ڈُلھدا جاوے لالی مُکھاں تے نہیں سجدی

چُوچک کیتا جد ول اِرادہ کھیڑیاں نال میں ٹور دیاں گا
ہیر نوں بھُل گئی چوُری کُٹنی ونجھلی رانجھے توں نہیں وجدی

پریم نگر وِچ اُجڑے ویکھے کئی گھر بنّے بنّے گل توں
بول نوں پہلاں تول لیا کر گل کیتی کر بھلیا پجدی

مُکدا جاوے حُسن حیاتی رُڑدیاں پھر دیاں لاشاں وانگوں
قبراں اُتے گنبد لشکن رونق ویکھ نرالے دھجدی

دانہ پانی مُکّے جیہنّدا عزرائیل ہوریں آ دُھمدے
جیہناں حالے نہیوں مرنا موت کرینّدی راکھی سبھدی

شوکت جیہڑا اساڈے رستے ریجھاں نال سی تکدا رہندا
اج کیوں سانوں ویکھکے راہواں بدلی جاندا گل نہیں لبھدی

غزل

کدی اساڈے نال پریتاں لا کے ویکھ
وار دیاں گے سبھ کُجھ توں ازما کے ویکھ

بُلھاں تے توں چُپ دا جندرا لایا اے
میریاں سوچاں تے وی پہرہ لا کے ویکھ

نویاں شہراں دے وِچ گھُپ انھیرا اے
پچھلے پنڈوں اِک چنگار لیا کے ویکھ

رَبّ دے گھر نوں سنھ لاون توں پہلاں توں
مکّاری دے بیڑاں کھُرے ونجا کے ویکھ

غزل

سُنجی بھَینی کر کے کلیاں چھوڑ گئے
اسیں وی اوہدے پیارنوں پرکھ جھنجھوڑ گئے

شوقاں نال سی آئے اوہدی محفل وِچ
آساں رِیجھاں بھریاں اوتھے چھوڑ گئے

وَنڈ نہ اوہنے کیتی پِتّل سونے دی
موتیاں ورگے اتھرو اَیویں بوڑ گئے

ویلے دی سُنج لُٹدی رہندی حیاتی نوں
ہُن تے چاہون والے چاہ سنگوڑ گئے

غم دے قیدی موت نے جیدوں رہا کیتے
بندی خانے دے سبھ جندرے توڑ گئے

غیراں نے تے کدے وی چنگا نہیں کرنا
کیہڑی گلوں بیلی وی مکھ موڑ گئے

ٹردا رہیا سی ویلا کل جیہناں دے نال
اج کیوں اوہنوں ادھ وچکارے چھوڑ گئے

روحاں دے ہوون سنجوگ اسماناں تے
ایویں لوکی لیکھ اپنے جوڑ گئے

ہنجواں شوکت دل نوں دھیرج دتا اے
سکھاں دے دریا وچ دکھڑے بوڑ گئے

غزل

دکھاں بھرے کنارے نوں میں کیہ جاناں
پیار وپار خسارے نوں میں کیہ جاناں

پیار دے تینہ وچ بھاویں جان کے آیا واں
ایتھوں دے ورتارے نوں میں کیہ جاناں

ان جھک ہو کے اکھاں تینوں تکیا اے
دوجے ہور نظارے نوں میں کیہ جاناں

ہور کسے دے بوہے تے میں کیوں جاواں
تیتھوں غیر سہارے نوں میں کیہ جاناں

پریت دے دیوے بلدے رہندے ہنجواں نال
چانن دے لشکارے نوں میں کیہ جاناں

غزل

اوہدے کولوں کجھ اداواں منگ لواں گا
پیار کرن لئی نویاں چاواں منگ لواں گا

میرے دِل دی محفل توں جے کدے سجائی
معاف کریں جا کجھ خطاواں منگ لواں گا

مرن دے ویلے سجنا اِک پل آجاویں توں
موت کولوں میں کجھ عطاواں منگ لواں گا

جیون پاروں دُکھڑے وی کجھ سہنے پینڈے
مرن لئی وی کدے دُعاواں منگ لواں گا

غزل

اسیں جے اوہدے پنڈ وِچ پھیرا پا جاندے
دِل کہندا سی اوہدی قدر ودھا جاندے

اوہدے نال تے جان کے نہیں سی گل کیتی
نِکی گل دا لوک گلوڑ بنا جاندے

جیہڑے نال اساڈے پھبدے ٹُردے رہے
ہُن کیوں سانوں ویکھیاں مونہہ لکا جاندے

مِٹھیاں نظراں نال کِسے جے ویکھ لیا
میرے ورگے ایویں دھوکھے کھا جاندے

آس مِلن دی خوشیاں دیندی ہجر اندر
ٹُر جاندا اوہ مِل کے تے غم کھا جاندے

پیار تے سُوجھ دے وکھرے وکھرے کھاہڑے نیں
عِشق دی راہ جو ٹُردے عقل کھڑا جاندے

تیرے نال بہاراں دِل دے گُلشن اندر
مُکھ لیا جے موڑ خزاواں منگ لواں گا

محفل نوں توں تکیا ہوش بُھلا دِتے
میں وی تیتھوں مست اداواں منگ لواں گا

اچن چیتی آیا کدی جیکر توں ساہویں
تیرے کولوں تیریاں چھاواں منگ لواں گا

ریجھاں نال ہنڈائیے شوکت جوبن تائیں
رُتاں بھریاں یار ہواواں منگ لواں گا

غزل

اسیں جے اوہدے پنڈ وِچ پھیرا پا جاندے
دِل کہندا سی اوہدی قدر ودھا جاندے

اوہدے نال تے جان کے نہیں سی گل کیتی
نِکّی گل دا لوک گلوڑ بنا جاندے

جیہڑے نال اساڈے پھبدے ٹُردے رہے
ہُن کیوں سانوں ویکھیاں مُونہہ لُکا جاندے

مِٹھیاں نظراں نال کسے جے ویکھ لیا
میرے ورگے ایویں دھوکھے کھا جاندے

آس مِلن دی خوشیاں دیندی ہجر اندر
ٹُر جاندا اوہ مِل کے تے غم کھا جاندے

پیار تے سُوجھ دے وکھرے وکھرے کھاہڑے نیں
عشق دی راہ جو ٹُردے عقل کھڑا جاندے

مُورکھ نوں مت دینا کجھ نہیں کھٹنا سی
ڈِھنگراں اُتّے آٹا ڈولھ ونجا جاندے

دُکھاں دے دریا دے ہڑ نُوں ٹھلّن لئی
سانجھے سُکھ دِیاں سوچاں دے بنھ پا جاندے

بھاویں بِجلیاں لشکن پٹّیاں گُھمُّن تے
آلھنے نویاں شاخاں نال بنا جاندے

اسماناں ول تکن شوکت چنگا نہیں
دھرتی تے اِی تارے چمن سجا جاندے

غزل

ویلا وِچ اُڈیک گذاری جاندے ہاں
خواباں دے وِچ محل اُساری جاندے ہاں

اکھاں کُھلیاں رکھیاں سی پَو پھُٹّن تیک
سَوں کے سارے دُکھ وِساری جاندے ہاں

بھاگاں والے رج ہنڈان حیاتی نوں
چنگی مندی جویں گُذاری جاندے ہاں

اوہنوں کول بٹھا کے پھیر وی اوسے نُوں
بے وس ہو کے ویکھ پُکاری جاندے ہاں

جنّت دوزخ ویکھن لئی بیندھ کیتا اے
کرماں پھیتی چھیتی ماری جانے ہاں

ریجھاں نال سی راکھی کرنی کلیاں دی
موتی گھٹّے وِچ کھلاری جانے ہاں

پیار دِی بازی جتنی شوکت اوکھی اے
جتّن دا سِی دھڑکا ہاری جانے ہاں

غزل

کُجھ درد پرُانے ہور وِی نیں
کُجھ سمے سُہانے ہور وِی نیں

میں کلّا نہیں کملا ہویا
میرے جیہے دِیوانے ہور وِی نیں

کیہہ ہویا مینوں لُٹیا توں
میرے کول خزانے ہور وِی نیں

تینوں غیراں ولوں ڈکیا اے
کُجھ ڈر انجانے ہور وِی نیں

توں سچّی گل توں کیوں رُسیا
رُسنے دے بہانے ہور وِی نیں

مے خانے بھاویں اُجڑ گئے
پیپیوں دے ٹھکانے ہور وی نیں

تُوں اَپنے آپ نُوں رکھیہ سمجھیں
ایتھے لوک سیانے ہور وِی نیں

چا تیرا ہور وِی کئیاں تُوں
حق دار بنانے ہور وِی نیں

تری کالی زُلف دے قیدی لئی
کجھ بندی خانے ہور وِی نیں

تینوں ویکھیاں اکھاں ناں رجّن
مرے خواب سُہلنے ہور وِی نیں

غزل

پیار نے مینوں قید کرایا ہویا اے
ہاسیاں دے وِچ ہجر سمایا ہویا اے

جدوں دے کھادے دھوکے اونہاں نظراں دے
ایس وِی دِل توں بہوں سمجھایا ہویا اے

کدی کدی تے مینوں اِنجے لگدا سی
شہر ایہہ کِدھرے سجّن آیا ہویا اے

ہر ویلے گلشن وِچ جانا چنگا نہیں
دُکھ بہاراں نال رلایا ہویا اے

دُوروں اُڈدی دُھوڑ نے مینوں دسیا اے
غم دی فوج نے ڈیرا لایا ہویا اے

آسے پاسے گُنگیاں چیکاں سُنیا کر
وَیناں اندر راگ الایا ہویا اے

خُوشیاں وِچ دی ہنجو وگدے ویکھے نیں
میتّت وِی اِک رنگ سجایا ہویا اے

دِل نوُں چا سی جی آیاں نوُں آکھن دا
دُکھ پروہنے وانگ سجایا ہویا اے

بِٹّے ٹوئے پار توُں کرے جِگرے نال
اگّے ویلے راہ بنایا ہویا اے

کاہنوں متّھے رگڑے ایہو جھورا اے
کعبہ دِل وِچ کدوں ٹِکایا ہویا اے

باغ دے اُتّے شوکتؔ بجلی کڑکے پئی
کلیاں دا وِی موُنہہ کُملایا ہویا اے

غزل

اوہ کیوں مُونہہ وٹ لیندا جے میں ہسّاں تے
پھیر اوہنے رو پینا جے گل رکھّاں تے

حالے کلیاں کیہہ دُکھ سہنے جیون دے
پھُل نہ مِدھ کے سُٹنا باغ دے وٹّاں تے

ہُن اوہ دیکھے ساڈے وتے کاوڑ نال
کدے اوہ سانوں سد بِٹھاندا اکھّاں تے

جیہڑا پھُل بُلبل دی نظروں ڈِگیا سی
اوسے نوں پیت جھڑنے رکھیا کھّاں تے